

Rīgā

Dokumenta datums ir tā
elektroniskās parakstīšanas datums

Nr. LPA 1.7.-24

Sabiedrības integrācijas fonda
Padomes priekšsēdētājam
Karinai Plokai

Par nevalstisko organizāciju pārstāvju SIF Padomē apstiprināšanu

Vēršamies pie Jums kā to Latvijas nevalstisko organizāciju (turpmāk tekstā - NVO) pārstāvji, kuri ir neizpratnē par 2024.gada 5.aprīļa Sabiedrības integrācijas fonda (turpmāk – SIF) Padomes sēdes lēmumu attiecībā uz nevalstisko organizāciju pārstāvju SIF Padomē apstiprināšanu un argumentāciju šī lēmuma pieņemšanai. Šajā sēdē, atbilstoši oficiāli izsludinātajai darba kārtībai, SIF Padomei bija jāpieņem lēmums “*par nevaldības organizāciju atlases darbam Sabiedrības integrācijas fonda padomē konkursa komisijas lēmumā noteikto nevaldības organizāciju un to kandidātu un aizvietotāju apstiprināšanu.*” Mēs esam neizpratnē par: 1) SIF Padomes pieņemtā lēmuma raksturu un to, kā tika vērtētas tā iespējamās alternatīvas; 2) SIF Padomes sēdē izskanējušo argumentāciju, kas pēc būtības uzdod NVO turpmāk padziļināti interesēties par savu pārstāvju dalību politiskajās partijās.

5.aprīļa SIF Padomes lēmuma raksturs

SIF Padomes locekļi balsojumā atturējās, tādēļ lūdzam izskaidrot šīs atturēšanās būtību un tiesiskās sekas. Vai atturēšanās ir pielīdzināma lēmumam par izsludinātā konkursa rezultātu atcelšanu un konkursa atstāšanu bez rezultāta? Ja tā, vai SIF Padome tā drīkstēja rīkoties, ja Ministru kabineta noteikumi Nr.205 šādu iespēju (atcelt jau izsludinātu un notikušu konkursu) neparedz?

SIF Padomes konkurss noritēja atbilstoši iepriekš noteiktajai atlases procedūrai, kā arī iepriekšējai praksei par konkursa nolikumā neatrunātu situāciju risināšanu. Šo procedūru pirms konkursa izsludināšanas apstiprināja pati SIF Padome.

Konkursa sagatavošanā un norisē ieguldīts daudz laika gan no NVO puses, gan no valsts pārvaldes. Konkursā piedalījušās NVO brīvprātīgi veltīja savu laiku tam, lai pieteiktos konkursam un piedalītos intervijās. MK-NVO Memoranda sadarbības padome Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padome bija konkursa vērtēšanai izvirzījusi savu pārstāvi - Kristīni Zonbergu no Latvijas Pilsoniskās alianses. Viņa veltīja aptuveni 40 stundu darbu tam, lai piedalītos atlases procesā, uzklautot un iztaujājot visus kandidātus, kā arī izvērtējot katru no tiem. Līdzvērtīgs darba stundu apjoms tika ieguldīts no citiem atlases komisijas dalībniekiem.

Ņemot vērā organizāciju šim konkursam veltīto laiku, konkursa rezultātu anulēšana nav triviāla lieta, ko būtu attaisnojami veikt bez īpaši nozīmīga pamata. It sevišķi tādēļ, ka, noklausoties 5.aprīļa sēdes ierakstu, saredzam, ka pienācīgi netika vērtētas iespējamās alternatīvas. Tā vietā, lai atceltu visa konkursa rezultātus un sludinātu jaunu konkursu, iespējams, bija vērts pārvērtēt konkursa rezultātus daļēji (piemēram, attiecībā uz organizācijām, kuru norādītajiem kandidātiem nebija aizvietotāju) vai apstiprināt konkursa rezultātus attiecībā uz kandidātiem, par kuru vērtējumu pamatotību SIF Padomes locekļiem nav šaubu.

Par tiesībām savietot iesaisti pilsoniskās un politiskās aktivitātēs, tai skaitā kandidēt vēlēšanās

Šo vēstuli ir parakstījušas arī tādas organizācijas, kuras nevirzīja savus pārstāvjus SIF Padomes konkursam, bet kurām neizpratni rada SIF Padomes locekļu šāda pieņemtā lēmuma argumentācija 5.aprīļa sēdē:

- *"[No NVO tiek virzīti] divi politiski pārstāvji - no Latgales NVO centra un Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācijas, kas pārstāv vienu politisko spēku, bijuši vai ir sabiedrisko attiecību vadītāji. Vai cilvēki, kas ir saistīti ar politiku, var būt pārstāvēti NVO?"*
- *"Par politiskām visādām saistībām: es saprotu, ka pilsoniskā līdzdalība un politiskās partijas iet roku rokā, bet tomēr šis aspekts ir ļoti jāvērtē NVO pārstāvjiem Padomē. Es uzskatu, ka tas nav reputācijai labākais variants. Tā ir, ka ir šīs politiskās saistības. Cik dziļas tās ir, kādas tās ir - to grūti izvērtēt. Nezinu, bet es būtu kategoriski pret, ja tādi spēlētāji no NVO puses parādās."*
- *"Par politisko - es piekrītu, ka to mēs droši vien nevarēsīm pateikt, [...] lai nebūtu diskriminācijas, bet no reputācijas riska viedokļa personai būtu jāizvēlas, vai viņa ir politiskajā partijā vai politiskajā amatā vai [...] NVO pārstāvjiem būtu jāizvēlas, vai viņi pārstāv partiju vai to NVO, ja kandidē uz šādu amatu, jo tas nav ierobežojums vispār darboties. Persona var darboties desmit organizācijas vienlaicīgi, bet ja viņa kandidē uz amatu ... "*
- *"Es diskrimināciju neredzu. Pirmkārt, NVO ir tiesības izvēlēties to pārstāvi, kas tiek deleģēts lemšanai. Tādēļ noteikts, ka NVO pārstāv nevalstisko sektoru, tā ir tāda izšķiršanās: [...] kurā brīdī tajā brīdī tu stāvi [...] tad jau likums varētu pateikt 'Saeimā neievēlēto politisko partiju', bet tāda tā doma nav, bet doma ir sadarboties ar tām organizācijām, kas dabā redz problēmas, un sadarboties ar tām [...] Tur nav diskriminācijas problēmas. Šis nav diskriminācijas gadījums."*

Redzot šo argumentāciju, lūdzam SIF Padomi izskaidrot, kas Padomes ieskatā mums kā NVO vadītājiem turpmāk būtu jādara, lai konkursu rezultāti netiktu anulēti uz tā pamata, ka kāds no NVO pārstāvjiem ir reiz bijis iesaistīts politikā, piemēram, kandidējis kādās vēlēšanās vai reiz bijis/šobrīd ir kādas politiskās partijas biedrs un kāds būtu šādas aktivitātes tiesiskais pamatojums.

Svarīgi atzīmēt, ka konkursa nolikums vispār nelika nekādus šķēršļus attiecībā uz konkursa kandidāta iesaisti partijās. Piekrītam, ka publiskajā telpā NVO sektoru ētisku iemeslu dēļ

nebūtu jāpārstāv personām, kuras tobrīd ir vienlaikus arī redzami politiķi (piemēram, partiju līderi, valdes locekļi, politisku amatu ieņēmēji) vai kandidē tobrīd aktuālās vēlēšanās, taču vai šis ierobežojums attiecas arī uz gadījumiem, kad persona ir kādas partijas ierindas biedrs vai varbūt reiz piedalījies kādās no pašvaldību, Saeimas vai Eiropas Parlamenta vēlēšanās?

Vēršam uzmanību, ka mēs kā NVO vadītāji reti kad esam informēti par to, vai mūsu biedri ir vienlaikus arī kādu partiju biedri (izņemot situācijas, kad šis partijas biedrs ir kādas partijas līderis, darbojas valdē vai kandidē tobrīd aktuālajās vēlēšanās). Ikdienā, ja atskaita tās NVO, kurām ir īpaši svarīga politiskā neitralitāte, NVO vadītāji saviem biedriem un darbiniekiem nejauta par iepriekšējo politisko darbību vai partejisko piederību.

Vai NVO būtu jāmaina līdzšinējā prakse? Ja jā, vai būtu konstitucionāli, piemēram, atteikt kādam organizācijas darbiniekam vai biedram iespēju pārstāvēt NVO sektoru tādēļ, ka šis darbinieks vai biedrs ir reiz piedalījies vēlēšanās vai iesaistījies kādā partijā? Vai tas nenozīmētu diskrimināciju uz politiskās pārliecības pamata (proti, pilsoniskā aktivitāte tiek atteikta tikai tām personām, kas ir savus politiskos uzskatus reiz skaidri definējušas, piedaloties vēlēšanās vai iesaistoties partijās)?

Aicinājumi SIF Padomei:

1) Pēc iespējas drīz sarīkot tikšanos ar organizācijām, kas piedalījās konkursā uz SIF Padomes locekļu vietām, lai izskaidrotu sava lēmuma būtību un arī iemeslus, kādēļ konkursa rezultātu anulēšana (ja tāda ir 5.aprīļa lēmuma būtība) bija vienīgais iespējamais SIF Padomes lēmums un vai vēl ir iespējams šo lēmumu pārskatīt.

2) Viest skaidrību par to, vai SIF Padomē NVO pārstāvji var būt personas, kas vienlaikus pilsoniskajam aktīvismam ir arī: a) pašreizējie politisko partiju biedri; b) kādreizējie politisko partiju biedri - ja jā, cik ilgam laikam jāpauz kopš izstāšanās no partijas? c) personas, kuras nav partiju biedri, bet kādreiz kādas partijas sarakstos kandidējušas vēlēšanās? Piedāvājam šos jautājumus apspriest kopīgi ar mums kādā no nākamajām SIF Padomes sēdēm tādēļ, lai šis skaidrojums būtu pieejams arī visām organizācijām, kuras vēlētos nākotnē izvirzīt savus kandidātus uz SIF Padomi.

Ar cieņu

Direktore

(paraksts*)

Kristīne Zonberga

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Zonberga 24245580

Kristine@nvo.lv